

Udavačstvo a sekulárne ideológie. Západná cesta k udavačstvu. Čaká nás po „resete“ opäť nebývalý rozkvet „donášačstva“?

Branislav Michalka

22. júna 2021 ✚ *Spoločnosť*

Zdroj: PxHere.com

Vek nevinnosti

Po roku 1989 si Východoeurópania mysleli, že večnému strachu zo špehovania, udávania a hlásenia hore, už definitívne odzvonilo. Padol komunistický režim, v ktorom hralo udávanie významnú ideovo-politickú úlohu v boji proti vnútornému nepriateľovi a celý svet sa presunul do liberálnej historickej nirvány Francisa Fukuyamu. A akýže už vnútorný nepriateľ by sa mohol vyskytnúť v liberálnom raji? Tam láska a pravda zvíťazila nad lžou a nenávisťou, vládne tam kreatívny dialóg a každý hlas má svoju nezameniteľnú cenu.

Z dnešnej perspektívy nám pripadá až neuveriteľné, ako sme mohli týmto omáčkam, vareným v halucinačných hrncoch liberálnej propagandy uveriť, ale každá doba si vyžaduje nejaké obete a táto si zrejme žiadala obetovať zdravý rozum.

Sen sa však skončil a prišla doba, v ktorej sa súčasný systém rozhodol odhodiť pretváрку a vnútorného nepriateľa opäť zadefinovať. Je to onen, v médiách už dobre známy „hejter“, „konšpirátor“, „populista“, „pravicový extrémista“, „homofób“, „falokrat“, „rasista“ etc. Jeho ideovo-politická fyziognómia akoby vypadla z hlásenia bolševického komisára: je rafinovaný, zákerný, skrýva sa na sociálnych sieťach, našepkáva ľudu zákerné netolerantné myšlienky, šíri poplašnú šuškanu, ktorá ohrozuje budovanie EÚ, sabotuje opatrenia demokraticky zvolenej vlády.

Kde však je nepriateľ, tam musí byť aj boj s nepriateľom. A na boj nestačia len oficiálne orgány. Tu treba, aby každý uvedomelý občan priložil svoju ruku k dielu.

A skutočne, za posledného pol roka, sa nám udavačstvo úspešne rozvilo z púčika do kvetu. Uvedomelí veriaci udávajú svojich neuvedomelých pastierov – kňazov, ktorí tajne slúžia sv. omše, susedia hlásia na svojich susedov, že by mali byť v karanténe, ale behajú do obchodu, alebo kto vie kam ešte, spolužiaci žalujú

učiteľom na spolužiakov, že si cez hodinu dávajú dole rúška, a pani učiteľka potom posielala rodičom výhražné maily. Udáva sa vo firmách, udáva sa na úradoch, mladí covidoví komsomolci štekajú vo vlakoch a autobusoch na nezodpovedné babky, ktoré podľahnú svojej telesnosti a spustia si rúško na pol žrde, aby si ho okamžite nasadili. Deduško na dedine, možno bývalý aktívny príslušník PS VB, zostarnutý, ale stále plný energie, sadne ráno na bicykel, obehne obec a skontroluje, či sa tam nedeje niečo také proti vládnym nariadeniam, čo by napomohlo šíreniu vírusu. Do toho agilní novinári vyhľadávajú, ako správne strážiť psy demokracie, nezodpovedných krčmárov, prevádzkarov, skrátka celý ten polosvet nezodpovedných živlov.

Všetko nasvedčuje tomu, že tento trend neochabne, ale naopak, bude sa ďalej upevňovať. Udania na falšovateľov covid-pasov, testov, odopieračov rúšok, porušovateľov karantén a výnimočných stavov, ekologických zločincov, politických hejterov, rasistov a homofóbov, kresťanských nenávisťných fanatikov, skrátka rozvracačov každého druhu, budú zrejme len tak pršať. Je asi vhodné sa na to pripraviť.

Možnože mnohí budú zmätení a stále si budú nahovárať, že ide len o dočasné vybočenie. To všetko však len na vlastnú škodu. Pôjdu ako ovce na porážku, priamo do papule štátneho molocha. A keď už budú v jeho zovretí tak, že nebudú môcť uniknúť a budú možno donútení udávať, hlásiť a donášať (aj na rodinných príslušníkoch), potom sa budú pýtať: kde sa stala chyba? Nikde, vec modernej spoločnosti len ide svojou štandardnou cestou. Vybočením bolo práve obdobie bez udavačov.

Čo oko nevidí, to srdce nebolí

Všetky sekulárne ideológie začínali svoje víťazné ťaženie v spoločnosti tým, že s odporom poukazovali na konfidentskú minulosť v „starých režimoch“ a sľubovali novú rajskú dobu, v ktorej bude udavačstvo, tajná polícia a inkvizícia už len trpkou spomienkou na temnú minulosť ľudstva. A všetky končili rozšírením udavačstva do tých najzapadnutejších kútov spoločenského života, rozbujením tajnej polície na „štát v štáte“ a ustanovením „inkvizície“, ktorá na rozdiel od tej skutočnej, nehájila záujmy Boha, ale tisícov malých pohanských bôžikov. Často si vzájomne odporujúci.

Výsledkom víťazstva sekulárnych ideológií bol vždy nárast reálnej (aj keď nie verejne deklarovanej) moci štátu, nárast udavačstva, nárast policajného aparátu a vytvorenie pseudonáboženského zločinu z banalít, ktoré si nikto v starom režime nevšímal; napríklad z vtipu o Cigánoch, alebo z nelegálneho spaľovania lístia.

Nepomer sympatií pri vnímaní moderného a starého režimu u nás je skôr optický klam založený na verejnej seba-prezentácii režimu a režimom deklarovanej moci, než poznanie založené na skutočnom porovnaní reálnej prítomnosti slobody v každodennom konaní. Starý režim *chcel* vyzeráť ako silný, mocný, všadeprítomný, imperatívny a autoritatívny, pretože (alebo práve preto), ľudovo povedané, „*na to nemal*“. Neustále deklaroval svoju moc, pretože si uvedomoval svoju bezmocnosť. Za bohatou róbou a nádherou sa skrývala prácne maskovaná neschopnosť skrotiť odvekú anarchiu spoločnosti padlého človeka.

Zdroj: Flickr

Režimy moderné, sekulárne, pokrokové naopak vôbec nehovoria o svojej moci. Nepýšia sa ňou ako Ľudovít XIV. Neradi ju ukazujú. Neustále vyzdvihujú slobodu, rovnosť a bratstvo, šíria utopické pseudomystické vízie nádhornej budúcnosti bez útlaku, krčovito popierajú svoju snahu kontrolovať obyvateľstvo, desia sa každej zmienky o autorite – a vládnu pritom mocou, o akej sa v minulosti nikomu ani nesnívalo.

Masy chcú byť presviedčané, zvädzané a zamilované, ako to popisoval už Gustave Le Bon vo svojom klasickom diele. Ako ženy. Keď im niekto o sebe niečo tvrdí a zároveň sa im páči, potom mu *chcú* veriť. Bez ohľadu na realitu. Masy chcú slobodu, sú zamilované do slobody a preto veria tomu, kto im tvrdí, že im ju dá. Rovnako ako budú zajtra možno zamilované do pompéznej imperátorskej nádhery a budú sa dožadovať pokľaknutia pri jej nohách.

Moderný sekulárny štát má skrátka lepšie „public relations“, vie sa spropagovať a predať. Po uliciach môžu behať stovky udavačov, ľudia môžu mať strach dať si dole rúško na zastávke autobusu, ale do krvi by sa urazili, keby ste im povedali, že nie sú slobodní. Akože, v 21. storočí? Nemožné...

V skutočnosti je to s tou slobodou rovnaké, ako s počtami úradníkov. Ktorý režim po roku 1918 nedeklaroval boj proti „byrokratizmu“? Napriek tomu počet úradníkov neustále stúpal. Nebol jedným z bodov komunistického režimu boj s byrokraciou, ktorá však neustále bujnela? A nebol nakoniec sľub obmedzenia byrokracie jedným z hesiel „slávneho“ Novembra 89? A výsledok: nárast počtu štátnych úradníkov minimálne o 100 % oproti husákovskému reálnemu socializmu. To, čo režim sľubuje, deklaruje a ospevuje, skrátka nemusí byť to, čo dosiahne. Ani to, čo skutočne chce dosiahnuť.

Udavačstvo, polícia a inkvizícia teda nie sú vecami, ktoré by mohli niekedy zaniknúť. Otázna je len ich miera, cieľ a šírka záberu v živote občanov. Pri porovnaní kresťanského stredoveku s modernou dobou môžeme jednoznačne konštatovať, berúc na zreteľ len reálny každodenný život, bez ohľadu na to, čo kto deklaroval, chcel, či ospevoval, že konfidentov, udavačstva a kontroly v bežnom živote je dnes podstatne viac.

Po zmierení sa s touto konštantou spoločenského bytia, prizrime sa kam speje v tomto ohľade „západná spoločnosť“, ktorej sme sa stali súčasťou. Budovanie súčasnej atmosféry denunciacie by sa dalo na Západe rozdeliť na tri fázy:

1) Zrod pokrokovej žalobaby na Západe

Ľudia na Slovensku sa dopustili po roku 1989 jednej naivnosti (okrem ďalších sto): uverili seba-prezentácii západného režimu dve veci – že je slobodný a že je konzervatívny. Keďže reči o pokroku počúvali 40 rokov,

a mali ich plné zuby, tešili sa pochopiteľne na návrat starých vecí – ulíc, inštitúcií, vzťahov, pamiatok, filmov. Nostalgicky a sentimentálne. Nič však neprišlo. Ten Západ, ktorý bol v ich očiach kombináciou konzervatívneho ochrancu minulosti a zázračného garanta slobody, bol v skutočnosti rovnakým vlakom, rútiacim sa len inou cestou, k pokrokovému modernizmu, ako ten, z ktorého práve vyskočili. Či skôr, ktorého rušňovodiči šikovne prehodili výhybku. Západný vlak sa rútil do rovnakého cieľa, po iných koľajniciach, s inými rušňovodičmi a s inak namaľovanou, na pohľad konzervatívnejšou lokomotívou. Koľajnica, po ktorej rušala západná mašinka, bola kľukatá, plná odbočiek a zastávok, pri ktorých dav oddychoval a naberal sily po divokej jazde. Na rozdiel od mašinky východnej.

Západ roku 1989 však už nebol Západom z roku 1960, ale ani nie z roku 1980. Celé generácie odchované kresťanstvom umreli a Západom sa prehnala ľavicová kultúrna revolúcia. Tá priniesla aj reformu na poli udavačstva. Podobnú, akú popísal už Dostojevskij v románe *Besy*. Umiernené, obmedzené a ostýchavé udavačstvo kresťanov nahradilo všadeprítomné, bezostyšné a neobmedzené udavačstvo v mene pokroku. A keďže ryba smrdí od hlavy, tak zasiahlo najprv hlavu. Bolo to ešte udavačstvo v plienkach, verejné a otvorené.

Prví boli na rane politici a ako prví verejní udavači poslúžili pokrokoví novinári. Tí obviňovali politikov z konzervatívneho reakcionárstva, rasizmu, imperializmu, tmárstva rovnako intenzívne ako Mao Cetungovi študenti svojich pedagógov v Pekingu. Politici sa začali báť. Nechceli byť obviňovaní, najmä nie mladými a krásnymi ľuďmi. Každý nemal takú odvalu, ako bavorský politik Franz-Josef Strauss, ktorý odpovedal na ľavicové obvinenie, že je „*kalter kriegler*“ (štváč studenej vojny) sloganom: „*Lieber kalter kriegler, als warmer Bruder*“ (*Radšej byť štváčom studenej vojny, ako teplým bratom*), čím narážal na ľavicovú obhajobu homosexuality. Strach z politickej nekorektnosti narastal, najmä ak za ňu začali padať hlavy. Keď napríklad údajne konzervatívna Margaret Thatcherová vyhodila z Konzervatívnej strany oxfordského profesora klasických jazykov Enocha Powella, za jeho dnes už slávny prejav proti migrantom – *Vidím potoky krvi*. Jeho démonizácii nezabránilo ani to, že sa z roka na rok čoraz zjavnejšie naplňa.

Po politikoch prišli na rad univerzitní profesori. Pokrokoví študenti ich štváli ako lovnú zver a dosiahli toho, že sa museli kajať a odvolávať. Tí starší odchádzali do penzie. Keď študenti zaujali ich miesta (a aj miesta politikov a oligarchov), začal strach z toho, že niekto bude pôsobiť dojmom zakukleného „fašistu“, čo bol termín aplikovaný paušálne na každého nepriateľa revolúcie už súdruhom Stalinom, presakovať do nižších priečok spoločnosti. Už to neboli len politici a univerzitné špičky, ale aj učitelia na stredných školách, drobní úradníci, štátni zamestnanci a samozrejme – ľudia z popkultúry. Udávanie malo stále ešte charakter verejného obvinenia, ktoré neriešia úrady, ale verejná mienka. Týkalo sa relatívne úzkeho okruhu ľudí a aj udavači sa regrutovali z radov intelektuálnej elity. Medzi bežným plebsom sa ešte stále verilo tomu, že si každý môže hovoriť, čo sa mu zachce.

Snaha Západu dostať Východ na kolená a poraziť ho, ešte v 80. rokoch viedla k veľmi mäťúcemu koketovaniu so slovom „konzervativizmus“, ktorého reprezentantmi mali byť postavy typu Ronalda Reagana alebo Helmutha Kohla. Z nevyhnutnosti boja proti východnému socializmu sa ešte umožňovalo v médiách vystupovanie rôznych zvláštnych, z naftalínu vytiahnutých figúr – bývalých nemeckých vojnových generálov, členov a potomkov ruskej bielogvardejskej emigrácie, frankistických španielskych veteránov, generála Pinocheta a pod., takže to vzbudzovalo na Východe dojem širokej názorovej plurality.

To všetko skončilo ako šibnutím čarovného prútika presne vtedy, ako padol komunistický režim na Východe a už nebolo nutné sa pretvarovať. Geopolitická misia bola splnená, teraz prišla na rad misia ideologická.

Zdroj: Stock Snap

2) Udávanie ako ušľachtilá záľuba

V druhej fáze už dorástla masovejšia základňa verejného udavačstva, kontrola politickej korektnosti prestala byť záležitosťou elít a množstvo stredostavovských úradníkov, podnikateľov a umelcov začalo kontrolovať verejný priestor. Táto fáza udavačstva bola ešte založená na presvedčení, dobrovoľnosti a ambíciách. Štát ešte nedefinoval alternatívu ako nepriateľov systému, ale len ako pomýlených tmárov, ktorých treba vytesniť na okraj.

Zlosť, s akou reagovali západné politické a kultúrne elity na návrat reálne konzervatívnych hodnôt na Východe v 90. rokoch, dávala tušiť kam celý vývoj smeruje. Britský spisovateľ John Laughland, autor knihy *Znečistený prameň*, ako jeden z prvých nabral odvalu a pomenoval neomarxistické pozadie vlády Georgea Busha jr. a celkovo ľavicové smerovanie Západu (a okamžite stratil priazeň liberálov), ktoré postavil do kontrastu s údajným „kryptokomunizmom“ Východu. Za odsudzujúcim pojmom „kryptokomunizmus“, maskoval Západ svoju nechuť z východného obnovenia (či oživenia) takých „prežitkov“ ako národné cítenie, odpor k LGBT propagande, kresťanstvo či urputné lipnutie na súkromnom majetku (napr. na bytoch v súkromnom vlastníctve).

Na Západe vtedy už prebiehal proces definitívnej inštalácie neomarxizmu. Vytvorením Európskej únie z Európskeho hospodárskeho spoločenstva boli položené základy pre celoeurópske šírenie týchto ideí. Nastúpilo udavačstvo masovejšieho charakteru. Šokovaní Východoeurópania popisovali doma svoje zážitky zo Západu, kde aktivita uvedomelých občanov začala pripomínať iniciatívnych (a nadšených) dobrovoľných konfidentov Gestapa. Stačilo nechať kočiar s dieťaťom vonku na vzduchu a už vám anglická pani suseda telefonicky vybavila návštevu sociálnej služby. Východný pracovník v západnej továrni šokovaný zisťoval, že upozornenie černoškého zamestnanca, aby začal konečne pracovať (po dôkladnej hodinovej dermatologickej úprave tváre na WC), je kvalifikované ako rasizmus, kvôli ktorému bude zvolaný celofiremný míting. S údivom pozoroval, ako na neho zazerajú uvedomelí západní občania, zdesene krútiť hlavami a boja sa čokoľvek povedať na lenivosť dotyčného pracovníka.

Podľa neomarxistických inštrukcií Frankfurtskej školy (Herbert Marcus) sa z minorít stali nielen avantgardy revolúcie, ale aj udavačstva. Udanie príslušníka minority, voči príslušníkovi majoritného etnika, sa okamžite riešilo, a to väčšinou v jeho neprospech.

Táto dobrovoľnícka forma aktívneho udavačstva, pri ktorom udavač väčšinou skutočne verí vládnucej ideológii a propagande trvala tridsať rokov. Neustále sa stupňovala s rozširovaním udavačskej základne. Zaplavila postupne základné školy aj robotnícke profesie, miesta, kam v 80. rokoch ešte nesiahala. Povedať niečo nekorektné sa stávalo tabu a šliapnutie vedľa, kombinované s vhodným udaním, mohlo znamenať koniec kariéry. S rozšírením sociálnych sietí sa stalo bežným prinášať dôkazový materiál práve z nich. Vtip, narážka či výbuch hnevu sa vďaka archivácii stával večnou obžalobou. Ľudia domnievajúci sa, že im internet priniesol slobodu, ochotne vypisovali svoje nekorektné invectívy, zabúdajúc, že sú sledovaní.

Vytvorením tejto atmosféry sa nakoniec západná spoločnosť presunula do poslednej fázy procesu – k inštitucionalizovanému udavačstvu a kontrole.

3) Kto nehlási, nemiluje

S príchodom „*veľkého resetu*“ a „*sanitárnej diktatúry*“ sa z koníčka, záľuby a kultúrnej preferencie, stane povinnosť. Hra na dobrovoľnosť udávania sa pravdepodobne čoskoro skončí a je otázne len to, akú organizačnú formu na seba zoberie. Udavačstvo už nebude verejné a na svoje si prídu aj udavači skromní, skrytí a tichí. Jeho prvé prejavy, počas začiatku nového covidového letopočtu, boli popísané v úvode článku.

Oficiálne dokumenty EÚ a jednotlivých vlád hovoria už úplne otvorene o vnútorných nepriateľoch (ktorí sú často len predĺženými rukami vonkajších nepriateľov, čiže zradcovia), ktorých pôsobenie treba eliminovať. Ich popis zodpovedá politickej fyziognómii rozvracača, uvedenej na začiatku článku. Tieto rozvracačské sily sú popisované ako hrozba pre EÚ a jednotlivé štáty. K ich deštruktívnej činnosti údajne patrí aj spochybňovanie covid-opatrení, antivaxerské hejtovanie, šírenie konšpiračných teórií.

Každý štát je samozrejme povinný sa pred hrozbou brániť, ako inak. K obrane voči zákernému nepriateľovi patrí v neposlednom rade aj jeho odhalenie. Na všetko ale samotný štát nestačí, prichádza na rad uvedomelý občan. Musí sa zachovať zodpovedne, musí myslieť na spoločnosť. Buďme zodpovední – také je aktuálne heslo súčasnosti. Buďme zodpovední a dajme sa zaočkovať, buďme zodpovední a dodržiavajme výnimočný stav, buďme zodpovední a vytvorme bublinu, buďme zodpovední a – nahlásme nepriateľa?

Veď kto to myslí s rodnou EÚ úprimne, tomu predsa musí záležať na tom, či ju nejdú rozvrátiť vnútorní nepriatelia. A ak je mu to jedno, alebo dokonca takéto sabotáže schvaľuje, tak aký je jeho pomer k EÚ? A čo s takým občanom potom? Je možné mu zveriť zodpovednú funkciu v štátnom či súkromnom (ale strategickom) sektore?

A vtedy príde tá kruciálna chvíľa pravdy, v ktorej sú veci domyslené do dôsledkov a už sa nedá cúvnuť. Miera lojality občana, sa bude hodnotiť aj podľa schopnosti nahlásiť tých, ktorí to so spoločenským systémom nemyslia „*úprimne*“. Akonáhle terajší systém prekročí tento rubikon, stane sa udavačstvo nielen vecou presvedčenia či kultúrnej preferencie, ale povinnosťou každého zodpovedného občana.

Vývoj za posledného 1,5 roka nasvedčuje tomu, že Západná spoločnosť sa presúva pomaly, ale nezadržateľne do tejto finálnej fázy udavačstva.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/udavacstvo-a-sekularne-ideologie-zapadna-cesta-k-udavacstvu-caka-nas-po-resete-opat-nebyvaly-rozkvet-donasacstva/>